

Біографічна довідка

Голованя Миколи Микитовича

Микола Микитович Головань - український скульптор і графік, автор оздоблення будинку та численних скульптур, розташованих у Луцьку. Народився 9 січня 1943 року на Одещині (іноді місцем народження вказують село Теремне біля Луцька). Батько скульптура — Микита Леонтійович, працював столяром. Мати скульптура — Юзефа Вільгельмівна, була полькою та працювала кравчиною. Коли Миколі виповнилося 3 роки, сім'я переїхала на Волинь у місто Луцьк, в Теремне, де ходив до школи. Батьки хотіли, аби їхній син став художником, тому він відвідував луцький Будинок піонерів (нині — Палац учнівської молоді), де його вчителем був Петро Синзюк. Це спонукало Голованя вчитися в Львівському мистецькому училищі імені Івана Труша, куди він вступив у 1960 році. Вивчав деревообробку, кераміку, і тільки на третьому курсі зайнявся скульптурою. Також займався спортом: боротьбою, важкою атлетикою.

Після закінчення навчання в 1965 році повернувся до Луцька, де в батьківському обійсті, розташованому в районі Теремного, створив перші авторські скульптури, влаштував там дворовий вернісаж. Наприкінці 1960-х працював скульптором у Художньо-виробничу майстерню Художнього фонду УРСР, де пропрацював 8 років. У 1971 році відкрив свою першу персональну виставку графіки та скульптури, що відбулася в кінотеатрі «Промінь». Виставка була успішною. Того ж року він познайомився з майбутньою дружиною Тамарою. У шлюбі народилося двоє дітей — син Микола та донька Наталя.

Друга виставка відбулася в 1976 році. Скульптор працював на художньому комбінаті, створив серію скульптур для Парку Лесі Українки в Луцьку, а також багато пам'ятних знаків і надгробків. Він був знайомий з луцькими митцями, такими як Кость Шишко, Олександр Валента. Попри загалом схвальні відгуки критиків, у 1978—1979 роках скульптури Голованя також критикували за релігійні мотиви та оголені зображення. Борис Ревенко зняв про нього фільм.

Коли батькову хату знесли в 1980 році, Головань отримав квартиру в «хрущовці», а потім ділянку на березі річки Стир, де став будувати власний будинок за проектом Ростислава Метельницького.

У 2016 р. отримав нагороду «Почесний громадянин міста Луцька».

Попри погіршення здоров'я, продовжував працювати над своїм будинком, відмовляючись від замовлень. Помер 1 лютого 2022 року, від хвороби серця в одній з лікарень Луцька.

Працював скульптором 8 років у Художньому фонді України та 22 роки — в художньому комбінаті.

Руками Миколи Голованя виготовлено композиції для Луцького міського парку культури та відпочинку імені Лесі Українки, елементи дитячого містечка «Чудо», пам'ятний знак на місці захоронення розстріляних в'язнів у місті Луцьку, пам'ятники загиблим воїнам-афганцям в с. Линів Локачинського району Волинської області, пам'ятний хрест в Національному історико-меморіальному заповіднику «Поле Берестецької битви».

Дім Голованя входить до топ-5 екстравагантних будівель України.